

Pikavippien kasvaviin ongelmiin on puututtava

Kymmenessä minuutissa lainaksi sata, kaksisataa tai kolmesataa euroa, mainostaa pikalainayritys. Yksi firma haluaa takaisin kahden viikon kuluttua 120 euroa satasesta, toinen ottaa kuukauden kuluttua 125 euroa. Kukaan ei puhu korosta, vaan käsittely- ja toimituskuluista.

Pikavippifirman peruutusehtojen mukaan 20 euroa kahdelta viikolta vastaa todellista vuosikorkoa. Näin laskettuna satasen vipin vuosikorot vaihtelevat 500 - 600 prosentin tuntumassa. Melkoinen summa, kun lainsäädännön mukaan tätä rahan kilohintaa ei edes tarvitse ilmoittaa alle kolmen kuukauden maksuajoilla.

Eikä hinta ole ainoa ongelma. Pikavipin voi myös tilata toisen puhelimella ja henkilötunnuksella omalle tilille. Mahdolliset maksuhäiriökiistat ja selvitykset jäävät helposti hyväksikäytetyn henkilön huoleksi. Pikavippifirmat ovat kiinnostuneet perimään saatavansa vain siltä, jonka tiedot ne ovat saaneet. Maksuhäiriöuhka voi yllättää monen vanhemman, jonka tiedoilla tai puhelimella jälkikasvu on hankkinut taskurahaa.

Pikavippien perintäkiistat ovat jo ruuhkautaneet Turun käräjäoikeuden, jossa tämän vuoden aikana on käsitelty 1300 -1400 pikavippien velkomista. Oikeussaliin saakka jutuista on päätyntä vain ainakin yksi. Siinä käräjäoikeus velvoitti pikaluottoyrityksen korvaamaan luoton ja perintäkulut henkilölle, jonka puhelimella huijari oli siirtänyt pikaluoton itselleen.

Valitettavaa asiassa on sekin, että kalliita pikavippejä ottavat ne, joilla rahat ovat muutenkin tiukoilla. Sellaisia ovat esimerkiksi vähävaraiset yksinhuoltajat. Köyhälle rahakin on kalliimpaa. Pikavippifirmat ovat liiankin arvokasta apua, jos esimerkiksi Kelan tai sosiaalitoimiston tukipäätökset venyvät ja viipyvät. Toisaalta pikavippi on liian helppoa lompakontäytettä kostean ravintolaillan jatkamiseen.

Viranomaisten tiedossa pikavippien ongelma on ollut jo hyvän aikaa. Rahoitustarkastus ja Kuluttajavirasto ilmaisivat ensi kertaa huolensa ilmiöstä jo toista vuotta sitten. Keinot puuttua asiaan ovat vain vähissä ja nekin vähät ovat vain hieman vähemmän laimeita kuin hallituksen into korjata lainsäädäntöä. Kun viranomaiset näkivät ongelmaksi, että vippifirmat eivät ilmoittaneet luottojen peruutusoikeudesta, niin nyt ne sen tekevät – peruutuksesta perittävä korko vain sattuu olemaan täsmälleen sama kuin lainasta perittävät kulut.

Vastatessaan toukokuussa kansanedustaja Marjukka Karttusen (kok.) kysymykseen, ei toinen valtiovarainministeri Ulla-Maj Wideroos (ruots.) osoittanut mitään ratkaisumalleja pikaluottoihin liittyvien väärinkäytösmahdollisuuksien korjaamiseen. Wideroosin vastauksen perusteella hallituksella ei myöskään näyttänyt olevan aikomusta ryhtyä asiassa mihinkään konkreettisiin toimenpiteisiin.

Taipuukohan ministeri ja koko hallitus kohtaamaan tilanteen, kun eduskunnan talousvaliokunta vaati hiljan lainsäädännöllisiä toimia pikavippiviidakon selkeyttämiseksi? Tai ehkäpä asiaa ei voida ratkaista ennen kuin on nimitetty selvitysmies tai työryhmä pohjustamaan lainsäädäntömuutoksia. Ja kun vaalikauttakään ei enää pitkään ole jäljellä, niin asianhan voisi siirtää seuraavan hallituksen ohjelmaneuvoitteluihin. Näinhän nykyhallituksessa on tavattu menetellä eri kokoisten vaikeitten asioitten kanssa.

Pikalainojen, tekstarivippien tai kännykkäluottojen kohdalla ei luulisi kyseessä olevan kovinkaan suuri poliittinen kädenvääntö. Asia ei vaadi ainakaan budjettinyörien hölläämistä, eikä se kyseenalaista perustuslain mukaisia perusoikeuksia. Lakiteknisesti kyseessä olisivat perin yksinkertaiset korjaukset, joilla pikavippibisnekseen tuotaisiin kohtuulliset ja inhimilliset pelisäännöt.

Ensinnäkin pikavippifirmojen on ilmoitettava rahan hinta samojen pelisääntöjen mukaan kuin muiden rahanlainaajien. Toisekseen luotoista on vaadittava kirjallinen sopimus, jolloin estetään parhaan harkintakyvyn hämärryttyä tehdyt herätevippaukset. Kolmanneksi pikaluottofirmoja on veloitettava katkaisemaan velan perintä heti asiakkaan ilmoittaessa, että lainan on hänen nimissään tilannut joku muu. Rikosilmoitusta ei pidä asiassa edellyttää. Lisäksi luottofirmojen olisi poistettava maksuhäiriömerkinnän mahdollisuus luottoehdoista.

Toimenpiteet eivät varmasti miellytä kaikkia pikavippifirmoja ja ne saattaisivat johtaa nykyisenkaltaisen pikavippitoiminnan päättymiseen. Se tuskin olisi valtakunnalle suurikaan vahinko. Päinvastoin.

Petri Salo(kok.)
kansanedustaja